

616-003.92-08:615.473.4(047.3)

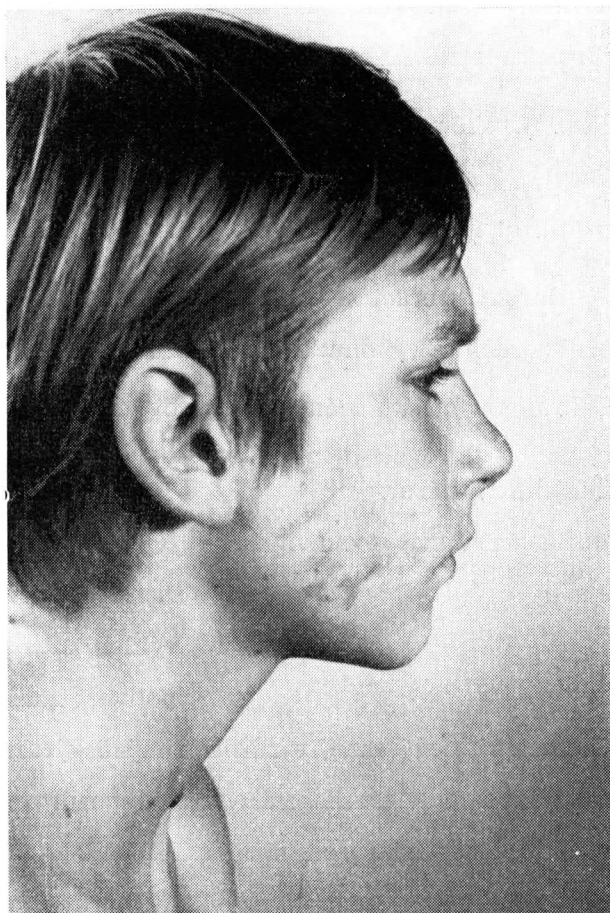
NAŠE ZKUŠENOSTI S LÉČBOU KELOIDNÍCH JIZEV KENALOGEM APLIKOVANÝM DERMO-JETEM

MUDr. Zdeněk RAMBOUSEK

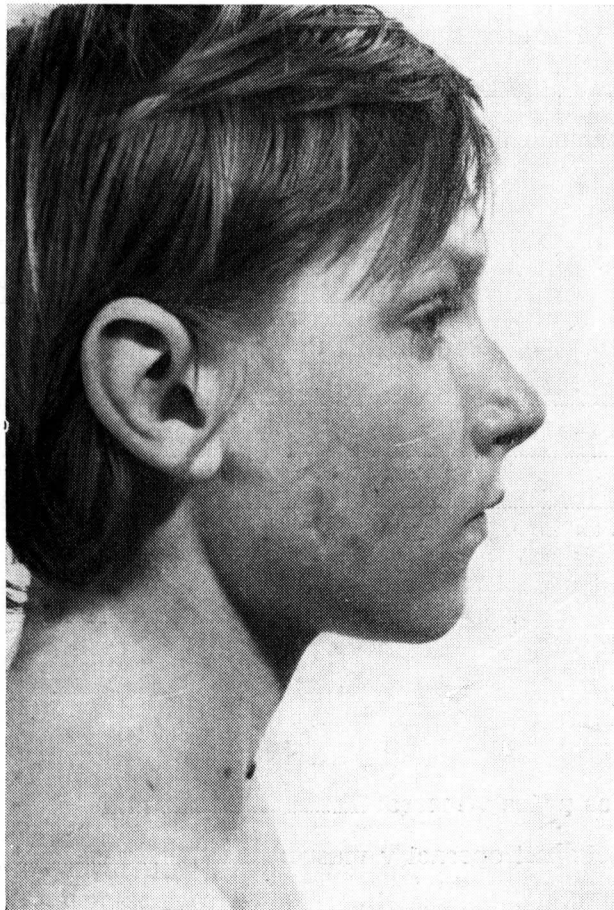
Oddělení čelistní a obličejové chirurgie ÚVN, Praha

(náčelník: plk. doc. MUDr. Tibor Németh, CSc.)

Na našem pracovišti se setkáváme často s pacienty po úrazech, kteří k nám přicházejí s velmi nepříjemnou komplikací — keloidní jizvou. Ještě nedávno byl tento stav prakticky neléčitelný. Zkoušelo se mnoho způsobů, rtg záření, excize s následným kompresivním obvazem, aplikace různých léků, kryochirurgie. V poslední době máme k dispozici preparát, kterým můžeme vzhled i konzistenci keloidních jizev ovlivnit. Je to triamcinolon acetonid pod firemní značkou Kenalog. První zprávy o dobrém působení této látky na keloidní jizvy jsou z roku 1951. O praktickém použití bylo poprvé referováno v roce 1961 a v roce 1967 Ketchum popsal mechanismus účinku tohoto preparátu. V naší literatuře se první zmínky objevily již v roce 1968, a to z kliniky plastické chirurgie v Brně. V roce 1969 začali používat tento preparát na klinikách plastické chirurgie v Praze a v Bratislavě. Referáty o účin-

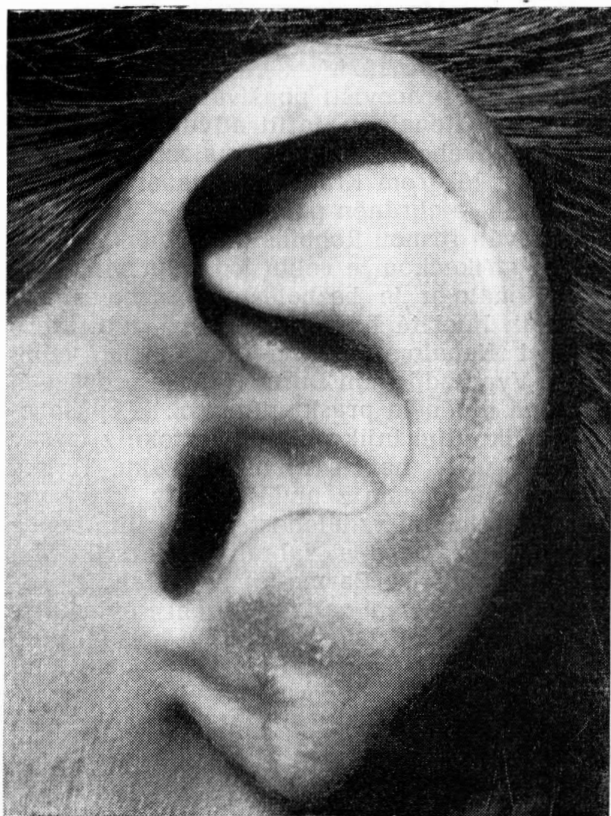
Obr. 1b. Jizva po injekční léčbě Kenalogem — stav 6 měsíců po úrazu

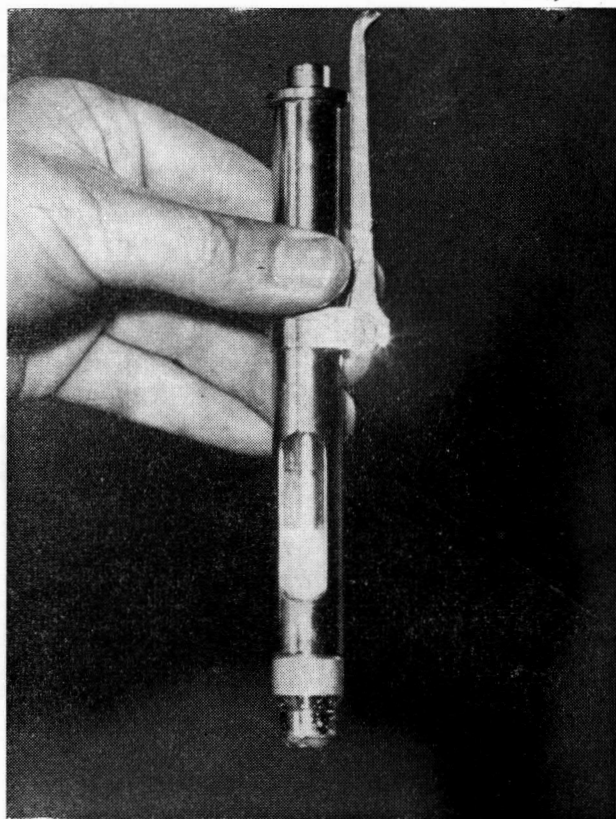
Obr. 1a. Keloidní jizva tváře po popálení

cích Kenalogu byly jak v zahraniční, tak v naší literatuře příznivé. Proto jsme i na našem pracovišti zahájili v roce 1972 léčbu keloidních jizev touto látkou. V témže roce se nám podařilo zajistit nejen tento preparát, ale později i ze zahraniční literatury doporučený prostředek k aplikaci — bezjehlovou stříkačku Dermo-Jet.

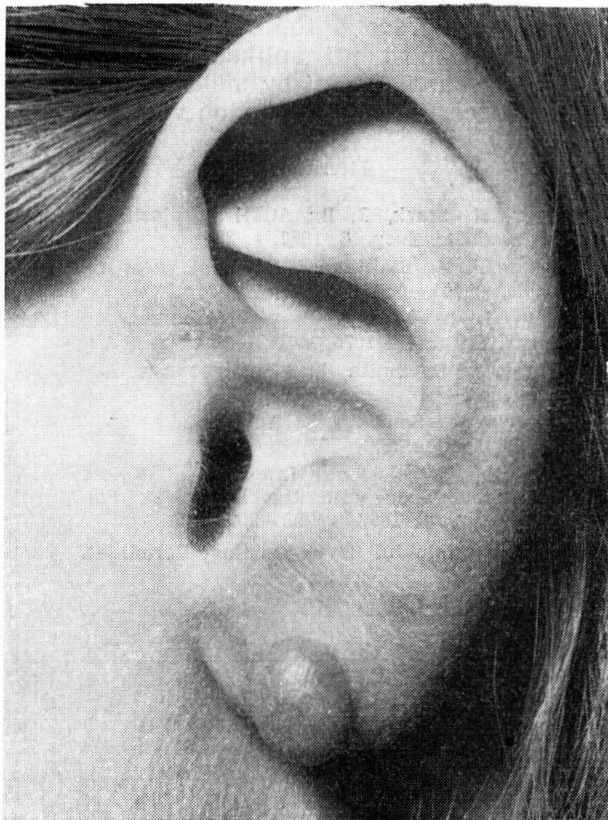
Díky zaměření našeho pracoviště jsme léčili v převážné většině pacienty s keloidy v obličejové oblasti, vzniklé zejména po úrazu, po chirurgickém výkonu nebo po popálení. Ztožňujeme se se zkušenostmi jiných pracovišť, že nejlépe reagují na léčbu solitární, čerstvé, poměrně měkké keloidní jizvy. Již hůře reagují rozsáhlé, plošné keloidní deformace, vznikající zejména po popáleninách. Ve většině případů jsme prováděli intradermální aplikaci Kenalogu (obr. 1, 1a, 1b), u několika pacientů

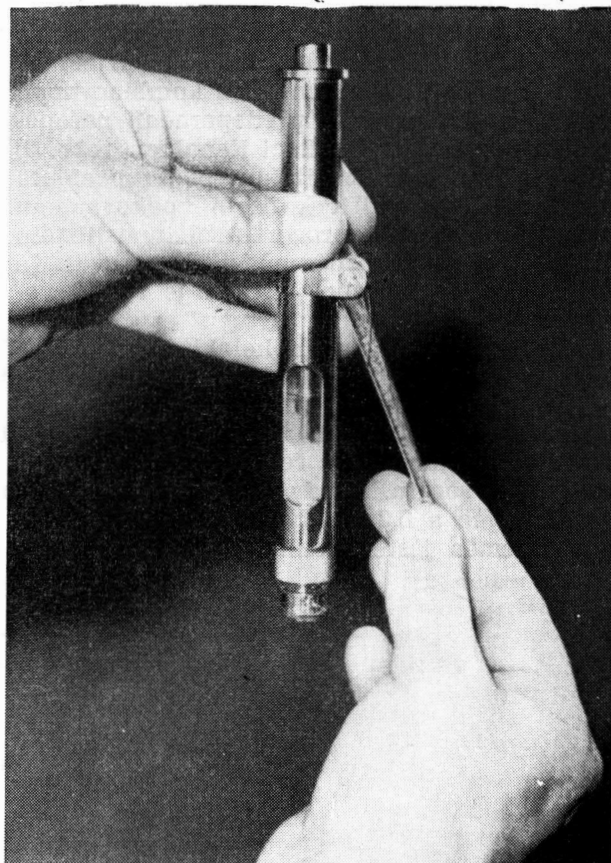
Obr. 2a. Keloidní jizva lalůčku ušního boltce po vytvoření otvoru pro náušnici

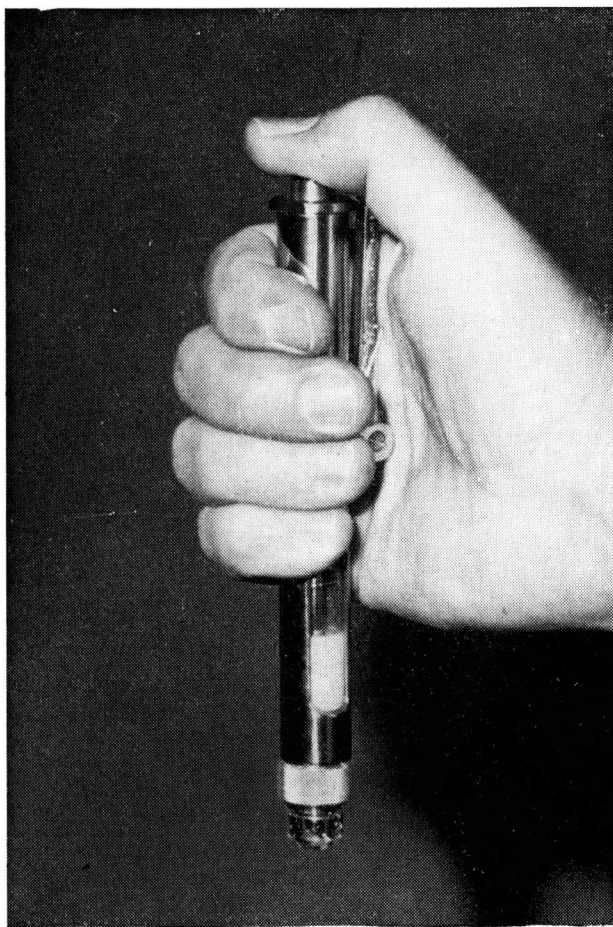
Obr. 3a. Celkový pohled na přístroj Dermo-Jet s pracovním válcem naplněným injekčním roztokem

Obr. 2b. Stav po chirurgickém odstranění s předoperační a pooperační aplikací Kenalogu. (Stav 4 roky po operaci.)

Obr. 3b. Natahování spouštěcího mechanismu

Obr. 3c. Spouštění Dermo-Jetu tlakem palce

jsme též použili doporučovanou kombinovanou terapii, totální excizi a předoperační, peroperační a pooperační aplikaci Kenalogu (obr. 2, 2a, 2b). Vzhledem k nižšímu počtu pacientů nemůžeme se vyjádřit k často opakovanému tvrzení o téměř stoprocentní účinnosti této léčby. Z našich případů můžeme usuzovat, že efekt tohoto léčebného postupu je asi přeceňován.

Kenalog aplikujeme do keloidní jizvy 3 až 5krát, v intervalech průměrně 7–10denních. Nejčastěji používaným roztokem u nás je Kenalog 10 — 1 ml + 1 ml 1% Procain, nebo Kenalog 40 ve čtyřnásobném ředění, tzn. 0,2 ml přípravku + Procain. Někdy tento preparát ještě kombinujeme s 0,2 ml Hyásy. Předpokládáme, že tato směs ještě rychleji způsobí měknutí

tvrdých keloidních jizev. Keloidní jizva postupně měkne, oplošťuje se a barevně splývá s okolní zdravou kůží.

Na našem pracovišti používáme s úspěchem k aplikaci Kenalogu infiltrativního vzduchového tlakového přístroje, vynalezeného francouzským lékařem Krantzem, zvaného Dermo-Jet. Tento je chráněn patentem USA a výhradně dodáván firmou Robbins Instruments. Práce s touto stříkačkou je velmi jednoduchá a aplikace Kenalogu je bezbolestná. Bezbolestnost je velmi důležitá hlavně při léčbě dětí, které aplikaci Kenalogu Dermo-Jetem snášejí velmi dobře. Vyprazdňování Dermo-Jetu je provázáno poměrně hlučným prasknutím, což je způsobeno vystříknutím injikovaného roztoku z trysky rychlostí větší, než je rychlost zvuku. Tryska je opatřena krytem z umělé hmoty, který vymezuje optimální vzdálenost pracovního konce přístroje od jizvy a zabraňuje rozsřikování roztoku do okolí. Dermo-Jet se natahuje jednoduchým pákovým zařízením lehce ovladatelným a spouští se tlakem prstu na horním pólu přístroje. Do pracovního válce se vejde 5 ml roztoku. Výrobce doporučuje plnění Dermo-Jetu maximálně do dvou třetin obsahu (obr. 3, 3a, 3b, 3c).

Závěr

Účelem tohoto sdělení bylo zdůraznit výhody použití tlakové injekční stříkačky Dermo-Jet při léčbě keloidních jizev, poukázat na jednoduchost práce s tímto přístrojem a téměř bezbolestnost při aplikaci Kenalogu do postižené oblasti. U dětí by měla být tato metoda aplikace Kenalogu metodou volby.

Literatura

1. Conway, H. - Stark, R. B.: ACTH in plastic surgery. *Plast. reconstr. Surg.*, 8, 1951, s. 354.
2. Converse, J. M. - Stallings, J. O.: *Plast. reconstr. Surg.*, 49, 1972, s. 461–463.
3. Griffith, B. H. - Monroe, C. W. - McKinney, P.: *Plast. reconstr. Surg.*, 46, 1970, s. 145–150.
4. Ketchum, L. D. - Smith, J.: *Plast. reconstr. Surg.*, 48, 1971, s. 256–260.
5. Martinová, M. - Samohýl, J.: *Acta chir. ortop. Traum. čech.*, 35, 1968, s. 500–505.
6. Vallis, Ch.: Intralesional Injection of Keloids and Hypertrophic Scar with the Dermo-Jet. *Plast. reconstr. Surg.*, 40, 1967, s. 255–262.

Klíčová slova: Keloidní jizvy; Kenalog; Dermo-Jet.